

به نام خدا

درس: خارج فقه استاد طائب (جلسه سوم)

موضوع: مبحث جهاد و دفاع (دفاع بیولوژیک)

تاریخ: چهارشنبه، ۱۳۹۹/۰۱/۲۷

متن کامل؛

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى أَشْرَفِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ حَبِيبِ آلِهِ الْعَالَمِينَ أَبُو الْقَاسِمِ

مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصومِينَ وَعَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي * وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي * وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي * يَفْقَهُوا قَوْلِي^۱

قال الله تبارك و تعالی: «لا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا»^۲ بحث در نبرد

بیولوژیک یا نبرد زیستی بود.

به دنبال تبیین اهداف عملیات زیستی یا بیولوژیک بودیم. اصل عملیات پیشتر تعریف شد. هدف

عملیات بیولوژیک از پای در آوردن حریف و وابسته کردن دیگران است. این هدف با چه ابزارهایی تأمین

می‌شود، یعنی تأثیرگذاری تهاجم بیولوژیک چگونه اهداف دشمن را محقق می‌کند؟ آثار تهاجم

بیولوژیک و زیستی اهداف وابسته‌ای را به بار می‌آورد تا هدف نهایی یعنی از پای در آوردن و

وابسته‌سازی محقق شود. بنابراین می‌خواهیم اهداف واسطه را بررسی کنیم تا در انتخاب احکام دفاع

هوشمندانه عمل کنیم یعنی وقتی اهداف واسطه را به خوبی بفهمیم معلوم می‌شود که باید در دفاع چه

مسیرهایی را مسدود کنیم و چه کارهایی را انجام دهیم.

اهداف نبرد بیولوژیک

۱. سوره طه، آیه ۲۵-۲۸.

۲. سوره بقره، آیه ۲۱۷.

در نبرد بیولوژیک بیشتر اهداف عبارت‌اند از: ۱. ضربه زدن بر نیروی انسانی، نیروی انسانی به دست ویروس کشته می‌شود. وقتی کشتار رخ می‌دهد نیرویی جلوی آنها نمی‌ایستد. پس کشتار از سوی آنها هدف‌گذاری می‌شود تا پیش از هر چیز افراد مدنظرشان را از پای در آورند. این افراد در برابر دشمن صاحب فکر، اندیشه، طرح، توان مدیریتی بالایی هستند. این افراد، هدف اول قرار می‌گیرند.

۲. در تهاجم بیولوژیک اهداف دیگری هم تأمین می‌شود. برخلاف عملیات سخت، کشتار مردم به صورت گسترده مدنظر است. ناتوان‌سازی جسمی یکی از اهداف این ویروس است. آثار تضعیفی ویروس کرونا هنوز مشخص نشده است، اما محققین احتمال می‌دهند که ممکن است مبتلایان به ویروس کرونا تا آخر عمر دچار مشکلات تنفسی شوند. بعضی می‌گویند احتمال دارد مبتلایان عقیم شوند. ما از اول انقلاب دیده بودیم که دشمن به دنبال این هدف است. در ابتدا با تأثیرگذاری بر بزرگان نظام طرح تنظیم خانواده را دنبال کردند تا جامعه خودبه‌خود پیر شود. بعد از مدتی دست آنها رو شد و مسئولین متوجه شدند که آنها قصد دارند تا بعد از مدتی جامعه پیر شود.

یکی از دلایل کشتار وسیع در ایتالیا پیری جامعه ایتالیاست. جامعه پیر در برابر همه هجوم‌ها ناتوان است. در ایران، دشمنان طرح تنظیم خانواده را فرهنگ‌سازی کردند و دلیلشان زندگی بهتر افراد جامعه بود، اما وقتی به زندگی‌نامه بزرگان اقتصاد نگاه می‌کنیم می‌بینیم که آنها از صفر شروع کردند. آنها محتاج بودند به همین دلیل وارد بازار کار شدند و تلاش کردند تا کار را به دست گیرند و جزو بزرگان اقتصاد شدند. تجربه هم نشان می‌دهد که فرزندان آنها که احساس نیازی نمی‌کردند نتوانستند کار پدرشان را ادامه دهند. یکی از اهداف تهاجم زیستی کشتن افراد است، اگر ویروس نتواند مردم را بکشد ناتوان شدنشان هدف خوبی است.

۳. هدف دیگر اثرگذاری بر فرهنگ مردم است. این ویروس، از نظر روانی افسردگی به بار می‌آید. در تهاجم سخت، خاکریز درست می‌شود، پدافند آماده مقابله است، دشمن دیده می‌شود. فرض کنید جامعه‌ای بی‌دفاعی باشد و دشمن به آنها حمله کند. مردم جامعه با دیدن دشمن و شنیدن صدای آنها و

کشته‌های خودشان افسرده می‌شوند. در عملیات بیولوژیک افسردگی به شدت در جامعه گسترش پیدا می‌کند چون افراد حتی در خانه‌هایشان خود را بی‌دفاع می‌بینند و شیوع بیماری در کوچه و خیابان به خوبی مشاهده می‌کنند. حتی پزشک و پرستار هم در امان نیستند. در روایتی که پیش‌تر آوردیم^۱ درخواست مرگ دقیق شده بود و بدین صورت طاعون آمد یعنی بیماری فراگیر جامعه را دچار افسردگی کرد. دشمن به راحتی می‌تواند جامعه افسرده را به از پای در آورد.

حمله زیستی تغییر شناخت در جامعه به وجود می‌آورد. این ویروس اجتماعات را به هم زده و همه را در خانه‌ها حبس کرده است یعنی اجتماع را به تنهایی تبدیل می‌کند. در جامعه کلیسا، مسجد، کنیسه، سالن اجتماعات، حسینیه، سینما و... بسته شده و همه افراد جامعه به فضای مجازی پناه برده‌اند. دشمن فضای مجازی را در دست دارد، و همه را در این فضا نگه می‌دارد به طوری که اگر ویروس کردونا از بین رود به دلیل وابستگی شدیدی که به وجود آمده شاید کسی میلی به حضور در اجتماعات نداشته باشد. مردم به سینما می‌رفتند تا فیلم ببینند، اما با آمدن کرونا در خانه فیلم‌ها را تماشا می‌کنند؛ به تئاتر می‌رفتند تا تئاتر ببینند، با وجود بیماری در خانه می‌نشینند و با سرگرمی‌های دیگری مشغول می‌شوند؛ به نماز جماعت می‌رفتند، اما با وجود بیماری گفته می‌شود که هر خانه مسجد است، امامزاده‌ها، حرم ائمه، حسینیه‌ها بسته شده اگر کسی آرام آرام به خانه‌نشینی عادت کند، ممکن است دیگر در اجتماعات شرکت نکند و محصور فضای مجازی شود. دشمن اتاق فکرش را در فضای مجازی قرار داده است و تمام محصولاتش را در آنجا ارائه می‌دهد تا از این طریق مدیریت نوینی را اجرا کند و همه چیز را در اختیار گیرد. یکی از فرایندهای تهاجم زیستی می‌تواند همین مسئله باشد. بنابراین خطر فرهنگی بسیار بالایی وجود دارد که در درگیری سخت چنین خطری وجود نداشت.

۴. تأثیر اقتصادی این ویروس بسیار بالاست به طوری که صنعت تعطیل می‌شود. بعضی از سیاستمدارهای روس به آمریکا می‌گویند که دفاع در مقابل کرونا را سیاسی نکن. ظاهر مطلب ساده

---

۱. کافی، ج ۳، ص ۲۶۰ و ۲۶۱.

است، ولی باید ما این سخن را بگوییم چون آنها ما را تحریم کردند و دست از تحریم ما بر نمی‌دارند بلکه تحریم را شدیدتر می‌کنند. این مسئله بخشی از سیاست تهاجم ویروسی اوست، چون او با تهاجم ویروسی به فرهنگ و اقتصاد ما حمله کرده است. وقتی این سه مسئله به یکدیگر پیوند می‌خورند ما از بین می‌رویم. «لَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا»^۱ این قدر می‌جنگند تا تو از دینت دست برداری، یعنی دشمن به حدی تلاش می‌کند تا ما از دینمان دست برداریم. دشمن می‌خواهد اقتصاد، فرهنگ و جانمان را از بین ببرد و به حدی برساند که بر ما پیروز شود و دیگر ما نباشیم. آقای دبلیو بوش گفت هر کسی با ماست با ماست هر کسی با ما نیست باید از بین برود. وقتی ما کدخدا را پذیرفتیم دیگر ما نیستیم، چون این مطلب را او می‌خواهد.

از نظر اقتصادی، تحریم را شدیدتر می‌کند؛ از نظر فرهنگی فشار بالایی می‌آورد؛ فشار روانی بالایی هم به دلیل بیماری بر مردم وارد شده است. اگر او بتواند این سه را به هم پیوند بزند، یعنی از نظر روانی افسردگی ایجاد کند، و ما را از فرهنگمان جدا کند و آنچه می‌خواهد را در فضای مجازی القا کند، اهداف خود را پیش برده است. در جنگ تحمیلی، تمام عالم به دشمن کمک می‌کردند ولی فرهنگ ایثارگری ما باعث شد که آنها به هدفشان نرسند. مردم تا جایی که می‌توانستند کمک می‌کردند و وقتی توانایی نداشتند دعا می‌کردند «الدُّعَاءُ سِلَاحُ الْمُؤْمِنِ»^۲ حسین فهمیده با کمترین امکانات جلوی تانک ایستاد. تهاجم فرهنگی می‌خواهد فرهنگ ما را به هم بزند و تحریم برای نابود کردن اقتصاد ماست.

علاوه بر این مسائل باید ستون پنجمی هم در کشور حضور داشته باشند تا با آنها همکاری کنند. آنها تحریم را گسترش می‌دهند تا روزبه‌روز فشار بیشتر شود. نقش ستون پنجم در این قضیه مسموم‌سازی فضای جامعه است. شخصی می‌گوید: «متأسفانه ما مورد هجوم قرار گرفته‌ایم، تحریم هم دارد تشدید می‌شود». بیان تحریم به چه منظوری صورت می‌گیرد، این مسئله شبیه گوشزد کردن جنگ در نبرد سخت است. اگر در دوران جنگ، مرتب به مردم گفته شود که فلان فرمانده رفت، دیگری کشته شد،

۱. سوره بقره، آیه ۲۱۷.

۲. کافی، ج ۲، ص ۴۶۸.

دختری را گرفتند مردم روحیه‌شان را از دست می‌دهند. تکرار کلمه تحریم در این اوضاع به سود دشمن است. تهاجم هماهنگِ دقیقی انجام شده که کوچکترین اشتباه به دشمن کمک می‌کند. همچنین تعطیلی مراکز علمی کشور از دیگر اهداف آنهاست. وقتی کشوری از نظر علمی نتواند متخصصین را رشد دهد، از نظر علمی عقب می‌افتد.

پس اهداف هجوم عبارت‌اند از: نابودسازی نیروهای انسانی؛ ناتوان‌سازی انسان‌ها؛ ایجاد افسردگی همگانی؛ تغییر فرهنگِ شناختی مردم؛ ناتوان‌سازی اقتصادی. برای مقابله با این مسئله دو مطلب پیش رو قرار می‌گیرد: ۱. آیا مقابله واجب است؛ ۲. اقسام مقابله چیست.

وجوب مقاومت

آیا مقابله واجب است؟ بله، عقلاً و شرعاً باید مقابله کرد. در بحث عقلی، همه موجودات در برابر حمله دشمن از خودشان دفاع می‌کنند. از نظر شرعی تمام آیات جهاد درباره این هجوم به کار می‌رود و این موضوع در کتاب الجهاد بحث شده است. دو نوع جهاد وجود دارد، جهاد ابتدایی و جهاد دفاعی. همه فقها این مطلب را قبول دارند. در باب جهاد ابتدایی شبه اجماعی هست که این مسئله مربوط به زمان معصوم است یعنی وقتی پیامبر یا ائمه در رأس حکومت باشند و آنها حکومت داشته باشند به اذن آنها جهاد ابتدایی معنا دارد، اما در جهاد دفاعی اجماع هست که اختصاص به زمان معصوم ندارد، بلکه هرگاه دشمن حمله کند و اسلام و اقتصاد و فرهنگ مسلمانان به خطر بیفتد، و به آن تعرض شود، دفاع بر همگان واجب است.

آیات دفاع «جَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ»،^۱ «جَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ الَّذِينَ آوَا وَ نَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَ رِزْقٌ كَرِيمٌ»،^۲ «جَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

۱. سوره بقره، آیه ۲۱۸.

۲. سوره انفال، آیه ۷۴.

بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْبَرُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأَوْلِيكَ هُمْ الْفَائِزُونَ»^۱ تمام این آیات بر وجوب جهاد دلالت دارد. روایاتی هم در این باره وجود دارد. در روایت آمده است که آیا لشکریان برای جهاد ابتدایی به جنگ می‌روند؟ حضرت می‌فرماید: نه، پرسیدند اگر من منتظر بشینم و هارون را بکشم چطور، حضرت فرمودند نه، در آنجا عیبی ندارد به این دلیل که در آنجا می‌خواهی از مسلمانان دفاع کنی.

اقسام دفاع و وجوب آن

آنچه در نبرد سخت گفته می‌شود در اینجا هم به کار می‌رود. اولین مرحله جلوگیری از کشته شدن، و مرحله دوم جلوگیری از ابتلاست. مرحله اول یا مصداق دفاع این است که کاری انجام دهیم تا کسانی که مبتلا شدند کشته نشوند. این کار اولویت دفاع است. وقتی دشمن با تانک حمله می‌کند بر آرپی چی زن واجب است که تانک را بزند. اگر او نرود، خداوند در آخرت او را مؤاخذه می‌کند. در این مسئله هم هر پزشکی با هر تخصصی، اگر توانمندی دفاع دارد، واجب است که بایستد و کمک کند. همان طور که اگر آرپی چی زن نرود، گناه کبیره را انجام داده، در این روزگار هم هر پزشکی که توانمندی دارد و نرود دچار گناه کبیره شده و فرار من الضعف است، چون دفاع واجب است. این خط اول دفاع بود.

مرحله دوم، پرستاری از بیمار است. وقتی به مریض دارو داده می‌شود باید از او پرستاری شود، پس پرستاری واجب است. پرستار مثل کمک آرپی چی زن یا کمک تیربارچی است. او به پزشک و بیمار کمک می‌کند. هر کسی که توانمندی پرستاری دارد، واجب است که به میدان بیاید.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

منابع؛

قرآن کریم

۱. سوره توبه، آیه ۲۰.

کافی، کلینی، محمد بن یعقوب، ۳۲۹ ق، غفاری علی اکبر و آخوندی، محمد، کتب اربعه، عربی، ج ۸، دارالکتب الإسلامية، تهران، ایران، ۱۴۰۷ ق، چهارم.